

Güldane BERK

Lojman Evler

Rahmetin habercisi, merhame-
tin müjdecisi yağmur. Hiç bu
kadar bitmeni beklememiştim.
O pencereden o pencereye koşup
durmuştum tüm gün. Lojmanın du-
varları dar, havası hiç bu kadar sıkı-
cı olmamıştı. Sabah beri kalbim bü-
yüdükçe büyümüş, göğüs kafesime
sığmaz olmuştu. Sesini duyuyordum
kalbimin, bedenimi sarsarak her
attığında. Kalbimin sesi, kafamda-
ki planların sesi yağmurun sesi...
Yorulmuştum tüm gün. Elim hiçbir
şeye varmadığı halde bu sesler yor-
muştu, çok yorgundum. Ama daha
çok, en çok yalnızdım. Kapısını,
pencerelerini, tavanını, tabanını sü-
züyordum lojman evimin, sağ, sol,
yukarı, aşağı... Yok tek bir ses, yok
tek bir nefes... Bir ben, bir daha
ben.

Bir dost omuzu lazımdı şimdi bana.
Önce dopdolu bir bulut, sonra şırlıl
şırlıl bir yağmur olacağım bir omuz.
Bir omuz ki tutuşan ciğerime, vuru-
lan can evime merhem olsun, beni
anlasın, inansın, benimle o da yan-
sın. Bir ev lazımdı şimdi bana; yolu-
nu ayaklarımın bile ezberle bildiği,
kapısını gece gündüz çalabileceğim
bir ev.

O mu, bu mu, şu mu, kim ya da
hangisi? Hangi ev, hangi omuz?

Hiçbiri ama hiçbiri. Onlarca dostum
vardı benim bu ilçede. İlmek ilmek,
nakış nakış örmüştüm o dostlukla-
rı. Ter dökmüştüm, emek vermiştim
her biri için. Zaman ayırmıştım ve
sabrım meyve vermişti bir yıl içinde
evini, kalbini bana açan dostlarım
olmuştu. Onlar beni ben onları ka-
zandığımıza memnunduk. Neticede
gurbet nikahı ile nikahlıydık onlar-
la. İyi günde kötü günde, hastalık-
ta sağlıkta ne çok şey paylaşmıştık
onlarla. Çayımız, sıcak çorbamızı
"hoşgeldinleri", "elvedaları", "iyi ki
doğdunları" ve daha neleri neleri!

Ama başkaydı bu defa. Herkes gö-
zünü simsiyah gökyüzüne çevirmiş-
ken, sokaklardan seller akarken,
can kayıpları yaşanırken, evler köp-
rüler yıkılırken, "ben" diyemedim.
Belli canlar acıyordu. Öyle açık,
öyle elle tutulur bir acı vardı ki il-
çede, ben demeyi yakıştıramadım
kendime. Candı bu bildim, acırdı
can bildim, tatlıydı can bunu da
bildim ama önce can sonra canan
demedim, sustum... Yuttum acımı
koca bir yumruk gibi. Lojman evi-
min dört duvarından, damlası bile
dışarı sızmayan coşkun bir sel ol-
dum sonra.

O sabah acı bir telefon ile güne
başladım. Arayan amcamdı. Çok-

tandır gözüm, kulağım telefonda-
ydı zaten. Sesi buz gibiydi. "Abim iyi
değil" dedi. "Çok mu kötü" dedim.
"Çok, gelsen iyi olur" dedi. "Ta-
mam" dedim. Başka söze ne hacet,
tamam sadece tamam. Çöktüm
koltuğa, dışarda yağmur, uzaklarda
çok uzaklarda bir ses, yarım yama-
lak görüntüler, daldım anılara...

Yıllar önce, düğünümde hemen
sonraydı. Aydın Karacasu'da ba-
bama lojman evimi gezdiriyordum.
"Bak baba yarı dubleks bu lojman,
tip proje Aydın'da, odalar, eşyalar,
elektrik, su" diyordum ki, babamın
yüzüne baktım. Yere bakıyordu,
asıktı yüzü, sikkindi. "Ne oldu baba"
dedim. Bu günkü gibi aklımda, loj-
manın garajı ile kapısının önünde
duruyordu babam. "Yavrum çok
dikkatli ol, bu lojmanın her köşesin-
de tüyü bitmemiş yetimin hakkı var,
musluğa her el uzatışında, elekt-
rik düğmesine her dokunduğunda
bunu hatırla, yoksa büyük bir yükün
altına girersin" dedi. Baba öğüdü
tutulmaz mı hiç? Elimden geldiğin-
ce tuttum. Bu öğütten sonra lojman-
lar hep ateşten bir gömlek oldular
sırtıma, ve ben daima emanetçileri
oldum onların, ne kiracı, ne ev sa-
hibi, yalnızca emanetçileri.

Bir acı kapladı içimi, ya göremez-
sem, ya helalleşemezsem babamla.

İlçe için de, benim için de çare yağmurun dinmesi idi, besbelli. Kader bizi birleştirirken, kederlerimizi de birleştirmişti sanki. Tekrar evi aradım, ambulans evin önündeydi, yoğun bakıma götürüyorlardı babamı. Vakit daralıyordu. Ayağa kalktım; ellerimi kollarımı kocaman açtım, içine bildiğim bütün iyilikleri güzellikleri doldurdum; hiç kimse bilmeden, görmeden, kapkara bulutların üzerine, çamur deryalarına, acılı ailelerin üzerine serptim. Bildiğim, duyduğum bütün iyilikleri güzellikleri hepsini hepsini...

Ve açıldı gökyüzü, sustu rüzgar... Yoldaydım nihayet. Babamla defalarca vedalaştım şükür. Ama o sadece dinleyebildi. Sarıldım, kokladım, söylemek istediklerimi, biriktirdiklerimi söyledim. Ve salalar okundu babam için. Bir sihirle yok oluverdi cismi babamın birkaç saat içinde. Sahi bu yüzük, bu saat, oda, yatak kimindi? Babamın en sevdiği ilahi de bizim Yunus'un dediği gibiydi: Sordum sarı çiçeğe, annen baban var mıdır, çiçek dedi derviş baba, annem babam topraktır...

Ah babacığım, boşluğun yokluğun hiç azalmıyor, hep büyüyerek artıyor. Sana her zaman ihtiyacım olduğunu biliyor musun? Bayramlarda, düğünlerde. Ama en çok çocuklarımı büyütürken. Onları dedesiz büyütme, inan bu en acısı.

Şimdi dönüp geriye baktığımda, o lojman evlerin hepsinde nasıl dolu dolu hatıralarım olduğunu görüyorum. Aydın Karacasu lojmanı, gelin evim benim. İlk mutfagım. Her gün Ege'nin yepyeni bir lezzetini denediğim o mutfak, o ocak başı acemi gelin kızı hatırlıyordur, eminim. Aydın Karpuzlu lojmanı. Kaç kere uyutmuşumdur Levent'imi bahçedeki o iğde ağacının altında. Kaç ninni söylemişimdir kim bilir. O tatlı iğdelerine, yaprağına, köküne sinmiştir ninnilerim. Harun'umun ilk evisin sen, sadece on gün kalsa da. Van Özalp lojmanı. O zor dört günün izleri saklı sende. Bir yara gibi sızlar bir yanın, kimse görmese de. Ordudaki lojmanım. Sadece sekiz ay kaldığım, Karadeniz'e doymadığım gibi sana da doymadım. Hepiniz benim lojman evlerimsiniz, içinizde kim olursa olsun, kapınızdan eşliğinize kadar her yerinde izlerim var benim. Yaşanır da izler olmaz mı hiç? Hayatımın on koca yılı saklı taşınızda, duvarlarınızda.

Ve son söz. Bu duyguların tanıdık geldiği birileri var biliyorum. O lojman evlerin emanetçileri onlar. Acısıyla, tatlısıyla o lojman evleri anılarla dolduran emanetçilere selam olsun.

**Bu günkü gibi aklımda,
lojmanın garajı ile kapısının
önünde duruyordu
babam. "Yavrum çok
dikkatli ol, bu lojmanın
her köşesinde tüyü
bitmemiş yetimin hakkı var,
musluğa her el uzatışında,
elektrik düğmesine her
dokunduğunda bunu
hatırla, yoksa büyük bir
yükün altına girersin" dedi.
Baba öğüdü tutulmaz mı
hiç? Elimden geldiğince
tuttum. Bu öğütten sonra
lojmanlar hep ateşten bir
gömlek oldular sırtıma, ve
ben daima emanetçileri
oldum onların, ne kiracı,
ne ev sahibi, yalnızca
emanetçileri.**